

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Γραφείο Προέδρου Οικονομικής Επιτροπής
Ταχ. Δ/ση: ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32
264 41 Πάτρα
Τηλέφωνο: 2613 613517-8
e-mail: koin.oik@pde.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Πάτρα 22 Νοεμβρίου 2019
Αρ. Πρωτ: 324526/3073

ΠΡΟΣ: Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας
της Π.Δ.Ε. – Τμήμα Πολιτικής
Προστασίας της Π.Ε. Ηλείας

ΘΕΜΑ: «Διαβίβαση της υπ' αριθμ. **2461/2019** Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».

ΣΧΕΤ.: Την υπ' αριθμ. πρωτ.:**324259/2486/04-11-2019** εισήγηση της Αυτοτελούς Δ/σης Πολιτικής Προστασίας της Π.Δ.Ε. – Τμήμα Πολιτικής Προστασίας της Π.Ε. Ηλείας.

Σας διαβιβάζουμε την υπ' αριθμ. **2461/2019** απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με θέμα «Περί της ασκήσεως του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α205/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας», για δικές σας ενέργειες.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Η Γραμματέας της Επιτροπής

Βασιλική Τσούμα

Ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής

Παναγιώτης Σακελλαρόπουλος

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜ. 38/2019 ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ**ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

Στην Πάτρα, σήμερα την 14^η Νοεμβρίου 2019, ημέρα Πέμπτη και ώρα 1:00 μ.μ. στα Γραφεία της Περιφέρειας (Ν.Ε.Ο. Πατρών Αθηνών 32 & Αμερικής), συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ύστερα από την υπ' αριθμ. πρωτ.: 331507/3118/08.11.2019 πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία εκδόθηκε νομότυπα και δόθηκε σε όλα τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη της Επιτροπής. Στην συνεδρίαση παραβρέθηκαν επί του συνόλου έντεκα (11) μελών τα παρακάτω μέλη:

1. Σακελλαρόπουλος Παναγιώτης - Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής
2. Δημητρογιάννης Λάμπρος – Αντιπρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής
3. Γιαννόπουλος Βασίλειος – τακτικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
4. Κατσουγκράκης Νικόλαος – τακτικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
5. Νικολακόπουλος Δημήτριος– τακτικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
6. Φίλιας Ανδρέας – τακτικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
7. Αγγελόπουλος Γεώργιος- τακτικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
8. Λύτρας Ιωάννης- τακτικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
9. Μητρόπουλος Κωνσταντίνος- τακτικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
10. Μωραΐτης Νικόλαος – τακτικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής
11. Κωστακόπουλος Χρήστος - αναπληρωματικό μέλος της Οικονομικής Επιτροπής

Χρέη γραμματέων άσκησαν η Βασιλική Μολφέση, ο Γεώργιος Σταθούλιας και η Βασιλική Τσούμα, υπάλληλοι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ.: 328521/4534/06-11-2019 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας.

Στη συνεδρίαση παρευρέθηκαν επίσης ο Γενικός Δ/ντής Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περ/ντος & Υποδομών κ.Καραβίδας Δημήτριος, ο Προϊστάμενος της Δ/σης Οικονομικού & Δημοσιονομικού Ελέγχου της Π.Δ.Ε. κ. Κρηνίδης Ηλίας, ο Προϊστάμενος Τμήματος Δομών Περιβάλλοντος Π.Ε. Αιτωλ/νιας κ.Μασίικας Νικόλαος και ο κ. Καρύδης Αριστείδης από τη Νομική Υπηρεσία της Π.Δ.Ε.

Αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Αρ. Απόφασης 2461/2019

Ακολούθως ο Πρόεδρος έθεσε προς συζήτηση το **65^ο θέμα της ημερήσιας διάταξης**, με τίτλο: «Περί της ασκήσεως του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α205/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας».

Ο πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής προκειμένου να ενημερώσει τα μέλη της επιτροπής παρέθεσε την υπ' αριθμ. πρωτ.:**324259/2486/04-11-2019** εισήγηση της Αυτοτελούς Δ/σης Πολιτικής Προστασίας της Π.Δ.Ε. – Τμήμα Πολιτικής Προστασίας της Π.Ε. Ηλείας, η οποία αναφέρει αναλυτικά τα κάτωθι:

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 186 του Ν.3852/2010 « Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης » (φεκ 87/Τα . Α/7-6-2010) όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει .
2. Τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 4625/2019 «Ρύθμιση οικονομικών θεμάτων ΟΤΑ» (ΦΕΚ 139/Α/31-8-2019).
3. Το άρθρο 65 του Ν.4270/2014 (ΦΕΚ 143/Α/2014) « Αρχές Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Εποπτείας (Ενσωμάτωση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ) & Δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις.
4. Τις διατάξεις των άρθρων 75-77 του κεφαλαίου Γ «Έλεγχος για εκκαθάριση και πληρωμή δαπανών Δημοσίου» του Ν. 4446/2016 (ΦΕΚ 240 Α) «Πτωχευτικός Κώδικας, Διοικητική Δικαιοσύνη, Τέλη-Παράβολα, Οικειοθελής αποκάλυψη φορολογητέας ύλης παρελθόντων ετών, Ηλεκτρονικές συναλλαγές, Τροποποιήσεις του ν. 4270/2014 και λοιπές διατάξεις».
5. Τις διατάξεις του Π.Δ. 80/2016 (ΦΕΚ 145Α) « Ανάλυση υποχρεώσεων από τους Διατάκτες » .
6. Την εγκύκλιο 2/100018/0026/30-12-2016 (ΑΔΑ ΨΒΞΒΗ-ΔΤΗ) του Υπουργείου Οικονομικών «Κοινοποίηση διατάξεων σχετικά με την ανάλυση υποχρεώσεων από τους διατάκτες και παροχή οδηγιών».
7. Τις Α) Την υπ' αριθ. 88897/18-5-2018 απόφαση του συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου « Τροποποίηση - Συμπλήρωση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 2070/Β/7-6-2018) με την οποία συμπληρώνεται η υπ'αρ. 248595/27-12/2019 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου , Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας » (ΦΕΚ4309 Β'/30-12-2016) . Β) Την υπ αρ.165633/8-8-2017 απόφαση του συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας » (ΦΕΚ 2953/Β'/29-8-2017) με την οποία τροποποιείτε η υπ'αρ. 248595/27-12-2019 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας » (ΦΕΚ 4309/Β'/30-12-2016.
8. Την υπ' αριθ. 313/2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών, με την οποία ανακηρύχθηκαν ο Περιφερειάρχης και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της ΠΔΕ για την περίοδο 2019-2023 και το από 29/08/2019 πρακτικό ορκωμοσίας Περιφερειακού Συμβουλίου περιφερειακής περιόδου από 1-9-2019 έως και 31-12-2023.
9. Την υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 258207/3469/3-9-2019 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 706/τ. ΥΟΔΔ/9.9.2019) Περί «Ορισμού Αντιπεριφερειάρχων Δυτικής Ελλάδας».
10. Την υπ' αριθ. 274705/3714/19-9-2019 Απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Ορισμού Προέδρου και μελών Οικονομικής Επιτροπής της ΠΔΕ».
11. Την υπ' αριθ. 267572/3617/12-9-2019 Απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Αναπλήρωσης Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας», ΦΕΚ 3667/Β/3-10-2019.
12. Την υπ' αριθ. 281668/3810/26-9-2019 Απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Μεταβίβαση άσκησης Αρμοδιοτήτων οργανικών Μονάδων της ΠΔΕ σε Αντιπεριφερειάρχες και σε εκλεγμένους Περιφερειακούς Συμβούλους »(ΦΕΚ 3722/Β/8-10-2019).

13. Την υπ' αριθ. 228/2018 (ΑΔΑ.6Ζ067Λ6-Γ03) Απόφαση (22Η Συνεδρίαση) του Περιφερειακού Συμβουλίου , αναφορικά με την «Έγκριση προϋπολογισμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας έτους 2019, η ανωτέρω απόφαση βρέθηκε νόμιμη με την αριθ. πρωτ. 265933/28-12-2018 απόφαση του ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου (ΑΔΑ:ΩΨ7ΛΟΡ1Φ-ΠΔΟ).

14. Το υπ' αριθ. πρωτ. 278719/487/26-09-2019 έγγραφο της Νομικής Υπηρεσίας της Π.Δ.Ε.

15. Το υπ' αριθ. πρωτ. 287629/6371/02-10-2019 έγγραφο της Δ/νσης Διοικητικού Οικονομικού της Π.Ε. Ηλείας με συνημμένη την υπ' αριθμ. Α205/2019 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών.

16. Το υπ' αριθ. πρωτ. Οικ.ΠΔΕ/ΔΠΠ/289715/2172/03-10-2019 Αίτημα δέσμευσης πίστωσης προς Διατάκτη της ΠΔΕ.

17. Την με Α/Α 3223 (ΑΔΑ:Ψ7ΝΧ7Λ6-ΡΨΛ) Απόφαση Ανάληψης Δαπάνης της Δ/νσης Οικονομικού – Δημ/κού Ελέγχου της ΠΔΕ.

Σας γνωρίζουμε ότι :

Με το παραπάνω σχετικό (α), μας διαβιβάστηκε η από 31-10-2019 Γνωμοδότηση του πληρεξούσιου Δικηγόρου Γεώργιου Κονταξή και αφορά την γνωμοδότηση περί της ασκήσεως του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α205/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών.

1) Υπάρχει καταλυτική ημερομηνία για κατάθεση αίτησης αναίρεσης κατά της ανωτέρω απόφασης ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας η οποία είναι έως 20-11-2019.

2) Η Π.Δ.Ε./Π.Ε. Ηλείας δεν διαθέτει Νομική Υπηρεσία, ενώ σύμφωνα με τα παραπάνω συντρέχει αναγκαιότητα προάσπισης των συμφερόντων της (ως καθολικού διάδοχου της τέως Ν.Α. Ηλείας) στις ανωτέρω σχετικές δικαστικές υποθέσεις.

3) Στην από 31-10-2019 Γνωμοδότηση του πληρεξούσιου Δικηγόρου Γεώργιου Κονταξή, πέραν των άλλων περιγράφεται σαφέστατα ότι:

Δ. Το Δευτεροβάθμιο Δικαστήριο με την ως άνω Α205/2019 απόφαση του ΕΚΡΙΝΕ ότι πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμες τόσο οι εφέσεις που είχαν ασκηθεί από την Π.Δ.Ελλάδος ως οιοσδήποτε καθολικού διαδόχου της καταργηθείσης Ν.Α Ηλείας, και το Ελληνικό Δημόσιο (εκκαλούντες- αντεφεσίβλητοι), όσο και η αντέφεση των εφεσίβλητων – αντεκκαλούντων, αφού έλαβε ειδικότερα υπόψη: «.....λαμβάνοντας υπόψη 1) τις τραγικές συνθήκες υπό τις οποίες επήλθε ο θάνατος του Γεωργίου Τριπόδη, 2) Την ηλικία του και 3) το βαθμό συγγενείας του με τους εφεσίβλητους – αντεκκαλούντες, από τον οποίο συνάγεται ισχυρός δεσμός αγάπης, εντεύθεν και βαθύς πόνος εξαιτίας της απώλειάς του, κρίνει ότι πρέπει να αναγνωρισθεί η υποχρέωση των εκκαλούντων – εφεσίβλητων να καταβάλουν, εις ολόκληρον έκαστος και νομιμοτόκως από την επίδοση της ένδικης αγωγής, σε καθένα από τους εφεσίβλητους – αντεκκαλούντες το ποσό των: 160.000,00 ευρώ στην δεύτερη εφεσίβλητη – αντεκκαλούσα (80.000 ευρώ, ως μοναδική κληρονόμο της πρώτης εφεσίβλητης – αντεκκαλούσας + 80.000 ευρώ ατομικώς), το ποσό των: 5.000,00 στον τρίτο εφεσίβλητο – αντεκκαλούντα και το ποσό των: 25.000,00 ευρώ στους τέταρτο και πέμπτη από τους εφεσίβλητους –αντεκκαλούντες, ως χρηματική ικανοποίηση για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν.».

Ε. Επειδή στο άρθρο 105 ΕισΝΑΚ ορίζεται ότι «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος [...]». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση γεννάται όχι μόνον από την έκδοση μη νόμιμης εκτελεστής διοικητικής πράξης ή από τη μη νόμιμη παράλειψη έκδοσης τέτοιας πράξης, αλλά και από μη νόμιμες υλικές ενέργειες των οργάνων του Δημοσίου ή από παραλείψεις οφειλόμενων νόμιμων υλικών ενεργειών αυτών, εφόσον οι υλικές αυτές ενέργειες ή παραλείψεις συνάπτονται με την οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών. Εξάλλου, υπάρχει ευθύνη του Δημοσίου, τηρούμενων και των λοιπών προϋποθέσεων του νόμου, όχι μόνον όταν με πράξη ή παράλειψη οργάνου του παραβιάζεται συγκεκριμένη διάταξη νόμου, αλλά και όταν παραλείπονται τα ιδιαίτερα καθήκοντα και υποχρεώσεις που προσιδιάζουν στη συγκεκριμένη υπηρεσία και προσδιορίζονται από την κείμενη εν γένει νομοθεσία, τα διδάγματα της κοινής πείρας και τις αρχές της καλής πίστης (βλ. Σ.τ.Ε. 2796/2006 7μελούς. 2741/2007, 1019/2008). Ο κατά τα ανωτέρω παράνομος χαρακτήρας της ζημιολογούσας πράξης, παράλειψης ή υλικής ενέργειας αρκεί για να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη του Δημοσίου, χωρίς να απαιτείται και η διαπίστωση πταίσματος του οργάνου του (βλ. Σ.τ.Ε. 1413/2006 7μελούς). Απαραίτητη, πάντως, προϋπόθεση για την επιδίκαση αποζημίωσης είναι, μεταξύ άλλων, η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης πράξης ή παράλειψης ή υλικής ενέργειας ή παράλειψης υλικής ενέργειας του δημοσίου οργάνου και της ζημίας που επήλθε. Αιτιώδης δε σύνδεσμος υπάρχει όταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, η πράξη ή η παράλειψη είναι επαρκώς ικανή (πρόσφορη) και μπορεί αντικειμενικά κατά τη συνήθη και κανονική πορεία των πραγμάτων και χωρίς τη μεσολάβηση άλλου περιστατικού να επιφέρει τη ζημία και την επέφερε στη συγκεκριμένη περίπτωση (βλ. Σ.τ.Ε, 1024/2005,

334/2008 7μελούς, 322/2009 7μελούς, 473/2011, πρβ. Α.Π. 425/2006). Δεν αποκλείεται καταρχήν η ύπαρξη του αιτιώδους συνδέσμου από το γεγονός ότι στο αποτέλεσμα συνετέλεσε και συνυπαιτιότητα του βλαβέντος, εφόσον δεν διακόπτεται ο αιτιώδης σύνδεσμος (βλ. Σ.τ.Ε. 473/2011, πρβ. Α.Π. 1653/2001, 53/2006).

Εξάλλου, κατά το άρθρο 932 του Αστικού Κώδικα, το οποίο εφαρμόζεται και στη διοικητική δίκη, σε περίπτωση αδικοπραξίας κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης [ΣτΕ 1246/2010, 3784/2009, 2521/2008, 2736/2007 κ.α.] ή, σε περίπτωση θανατώσεως προσώπου, λόγω ψυχικής οδύνης, δηλαδή χρηματική ικανοποίηση ανάλογη με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως.

Η νομοθετική αυτή διάταξη είναι σύμφωνη κατά το περιεχόμενό της με την αρχή της αναλογικότητας, εξειδικεύοντάς την σε ότι αφορά το ζήτημα του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως (ΑΕΔ 25/2010).

Ειδικότερα, με τη διάταξη αυτή παρέχεται στο δικαστήριο της ουσίας η εξουσία, αφού εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως και με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, να επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση και να καθορίσει το εύλογο ποσό αυτής, αν κρίνει ότι επήλθε ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη (ΣτΕ 410/2016, 3539/2015, 2507/2014, 4100/2012, 4133/2011 7μ. κ.α.). Η χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης αποσκοπεί στην ηθική παρηγοριά και την ψυχική ανακούφιση των μελών της οικογένειας του θανόντος, όσο αυτό είναι δυνατό, από τον πόνο που δοκιμάζουν κατά το χρόνο του θανάτου του (ΣτΕ 3329/2014, 1405/2013, 3218/2009, 2100/2006). Με τη διάταξη του τρίτου εδαφίου του άρθρου 932 του Α.Κ. δεν ορίζεται ευθέως ο κύκλος των προσώπων που μπορούν να ζητήσουν χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, προφανώς διότι ο νομοθέτης δεν θέλησε να διαγράψει δεσμευτικώς τα όρια ενός θεσμού, ο οποίος από τη φύση του υφίσταται αναγκαιώς τις επιδράσεις από τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις στη διαδρομή του χρόνου. Κατά τη σαφή, όμως, έννοια της διατάξεως αυτής, που απορρέει από το σκοπό της θεσπίσεώς της, στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται οι εγγύτεροι και στενώς συνδεόμενοι με τον θανατωθέντα συγγενείς, που δοκιμάστηκαν ψυχικώς από την απώλειά του και στην ανακούφιση του πόνου των οποίων στοχεύει η εν λόγω διάταξη (ΣτΕ 3552/2014, 1405/2013, 2986/2009), αδιαφόρως του αν συγκατοικούσαν ή διέμεναν χωριστά, υπό την αυτονόητη, πάντως, προϋπόθεση της υπάρξεως, κατά την εκτίμηση του δικαστηρίου της ουσίας, αισθημάτων αγάπης και στοργής μεταξύ του μέλους της οικογένειας και του θανόντος, όταν αυτός ήταν στη ζωή (ΣτΕ 3329/2014, 1405/2013, 2100/2006). Για τον υπολογισμό δε του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη ιδίως τις συνθήκες υπό τις οποίες επήλθε ο θάνατος και το βαθμό της ψυχικής συγκινήσεως που αυτός προκάλεσε στο συγκεκριμένο μέλος της οικογένειας του θανόντος, αναλόγως της ηλικίας του, της προσωπικότητάς του, της καταστάσεως της υγείας του, κτλ. (ΣτΕ 3329/2014, 1405/2013, 2100/2006). Η λήψη υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας, για τον προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης, πραγματικών περιστατικών που δεν ήταν επιτρεπτό να συνεκτιμηθούν για το σχηματισμό της κρίσεως αυτής ή η παράλειψή του να συνεκτιμήσει πραγματικά περιστατικά που είχαν τεθεί υπόψη του, τα οποία επιδρούν στον προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης, ελέγχεται κατ' αναιρέση [ΣτΕ 523, 1183/2014, 1405, 1398/2013, 4133/2011 {7μ.} κ.α.]. Αντιθέτως, η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, επήλθε ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, καθώς και ο προσδιορισμός από αυτό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο, δοθέντος ότι σχηματίζεται από την εκτίμηση πραγματικών περιστατικών και χωρίς υπαγωγή του πορίσματος σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου. Κατ' εξαίρεση, ο προσδιορισμός του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης που καθορίζεται από το δικαστήριο της ουσίας υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο για παράβαση της διατάξεως του άρθρου 932 του Α.Κ., μόνο αν κριθεί ότι το δικαστήριο υπερέβη τα ακραία όρια της διαγραφόμενης από την εν λόγω διάταξη εξουσίας του. (ΣτΕ 3329/2014, 4133/2011 7μ., 424/2012, 1219/2012, 4100/2012).

Περαιτέρω από την όλη δομή του Συντάγματος και ιδίως από τα άρθρα 2 παρ. 1 και 25 αυτού συνάγεται ως γενική αρχή και δη αυξημένης τυπικής ισχύος, ότι η έννομη συνέπεια, η οποία είτε προβλέπεται από τον κοινό νομοθέτη *in abstracto*, είτε απαγγέλλεται σε συγκεκριμένη περίπτωση από δικαστικό ή διοικητικό όργανο, πρέπει να τελεί σε σχέση ανεκτής αναλογίας προς το πραγματικό του οικείου κανόνα δικαίου, ήτοι να μην υπερβαίνει τα ακραία ανεκτά όρια, κατά την κοινή περί δικαίου συνείδηση σε ορισμένο τόπο και χρόνο, όπως αποτυπώνεται με τη συνήθη πρακτική των δικαστηρίων. Η προβλεπόμενη από το άρθρο 932 Α.Κ. χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης αποφασίζεται αναιρετικώς κατ' αρχήν ανελέγκτως από το ουσιαστικό δικαστήριο, με βάση τους ισχυρισμούς και τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία θέτουν στην διάθεσή του οι διάδικοι. Πλην όμως, επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση, να τηρείται κατά τον καθορισμό του επιδικαζόμενου ποσού η αρχή της αναλογικότητας υπό την εκτεθεισα έννοια, ήτοι να

μην υπερβαίνει η σχετική κρίση τα ακραία όρια της διακριτικής ευχέρειας, πράγμα το οποίο, αν συμβαίνει, ελέγχεται ως παραβίαση της ανωτέρω γενικής νομικής αρχής (Ολ. ΑΠ 9/2015, ΑΠ 1043/2014).

Ως προς το στοιχείο του «ευλόγου» της χρηματικής ικανοποίησης η κρατήσασα στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου γνώμη έχει ως εξής: «Κατά την έννοια του άρθρου 932 του ΑΚ, το δικαστήριο της ουσίας, αφού δεχθεί ότι συνεπεία της αδικοπραξίας προκλήθηκε σε κάποιο πρόσωπο ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη καθορίζει στη συνέχεια το ύψος της οφειλόμενης γι' αυτήν χρηματικής ικανοποίησης, με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη ως κριτήρια; το είδος της προσβολής, την έκταση της βλάβης, τις συνθήκες τέλεσης της αδικοπραξίας, τη βαρύτητα του πταίσματος του υποχρέου, το τυχόν συντρέχον πταίσμα του δικαιούχου και την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των διαδίκων μερών». (Βλ. Ολ. ΑΠ 9/2015).

Κριτήρια για τον καθορισμό της ύψους της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης αποτελούν οι περιστάσεις της υποθέσεως, η ηλικία και η προσωπική κατάσταση του θύματος, ο ψυχικός σύνδεσμος με τους αιτούμενους χρηματική ικανοποίηση, ο βαθμός πταίσματος του οργάνου του Δημοσίου, η συνυπαιτιότητα του παθόντος, η μετέπειτα στάση του ζημιώσαντος, η οικονομική θέση των μερών - ειδικά, όμως, όταν υπόχρεο σε αποζημίωση είναι το Δημόσιο ή ν.π.δ.δ. δεν αποτελεί κριτήριο η οικονομική τους θέση, ούτε συναρτάται, καταρχήν, το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης προς την εκάστοτε δημοσιονομική κατάσταση του Δημοσίου [ΣτΕ 1717/2016 σκέψη 5, 3329/2014 σκέψη 4, 1405/2013, 3839/2012 {7μ.}, 4988/2012, 1243/2010, 2579/2006].

Τέλος, ασφαλές κριτήριο για την επιμέτρηση του εύλογου ποσού χρηματικής ικανοποίησης είναι ο σκοπός που αυτή επιτελεί, ο οποίος είναι η ψυχική ανακούφιση και ηθική παρηγοριά του ζημιωθέντος και όχι η αποκατάσταση της περιουσιακής του ζημίας και πολύ περισσότερο ο πλουτισμός του [ΟΛΑΠ 6/2009, 43/2005 ΣτΕ 2559/2007, ΔΕΑ 1690/2011 κ.α.]. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, επιδικάζεται εύλογο ποσό αποζημίωσης, κατ' ορθή εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 932 ΑΚ, που δεν θα πρέπει, δια της επιδίκασης ενός ποσού ως χρηματικής ικανοποίησης, να οδηγεί ούτε στον πλουτισμό του δικαιούχου της ικανοποίησης ούτε στην οικονομική καταρράκωση του υποχρέου, κατά τον προσδιορισμό δε του ποσού της τα δικαστήρια της ουσίας δεν πρέπει ούτε να υποβαθμίζουν την απαξία της παράνομης πράξεως, παραλείψω, υλικής ενέργειας ή παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης υλικής ενέργειας με την επιδίκαση ιδιαιτέρως χαμηλού ποσού, ούτε να καταλήγουν, με ακραίες εκτιμήσεις, στον υπέρμετρο πλουτισμό του ενός μέρους (ΣτΕ 1906/2015, 2202/2014).

ΣΤ. Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με όσα λεπτομερώς παρατέθηκαν ανωτέρω στο ιστορικό της παρούσας, το δικάσαν Διοικητικό εφετείο αφού έλαβε υπ' όψιν του τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης, όπως αυτά προέκυπταν από τα έγγραφα της δικογραφίας, μεταξύ των οποίων και τη δεσμευτική γι αυτό αμετάκλητη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά που κρίθηκε από αυτό ότι έλαβαν χώρα και τα οποία στοιχειοθετούν συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της ανθρωποκτονίας εξ' αμελείας με συνδυαστικές παραλείψεις των οργάνων της τέως Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηλείας και νυν Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, του Δήμου Ζαχάρως και του Ελληνικού Δημοσίου, υπήγαγε αυτά στις εφαρμοστές διατάξεις των άρθρων 105 ΕισΝΑΚ, 926 και 932 ΑΚ και καθόρισε τα ποσά της χρηματικής ικανοποίησης των εφεσίβλητων-αντεκκαλούντων όπως και το πρωτόδικο Δικαστήριο.

Εξάλλου η επί της ουσίας κρίση του για το εάν εν προκειμένω επήλθε ψυχική οδύνη στους οικείους του θανόντος, Γεωργίου Τριπόδη, καθώς και ο προσδιορισμός της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης που αυτοί δικαιούνται, δεδομένου ότι σχηματίζεται από την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και χωρίς υπαγωγή του πορίσματος σε νομική έννοια, δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο (ΣτΕ 4133/2011 ΝΟΜΟΣ, ΣτΕ 2739/2007 ΝΟΜΟΣ, ΣτΕ 1915/2007 ΝΟΜΟΣ, ΣτΕ 1042/2007 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 14/2011 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 634/2007 ΝΟΜΟΣ).

Συνεπώς το Δικάσαν Δικαστήριο ουδόλως υπερέβη, κατά τον προσδιορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης, τα άκρα όρια της διαγραφόμενης από τη διάταξη του άρθρου 932 του Α.Κ. εξουσίας του, καθόσον δεν προκύπτει, ούτε ότι έλαβε υπόψη πραγματικά περιστατικά που δεν ήταν επιτρεπτό να συνεκτιμηθούν για το σχηματισμό της κρίσης του, ούτε ότι παρέλειψε να συνεκτιμήσει πραγματικά περιστατικά που είχαν τεθεί υπ' όψιν του. Σε κάθε δε περίπτωση η αιτιολογία της ως άνω απόφασης συναρτάται με το πραγματικό της ένδικης υπόθεσης και όχι με ερμηνεία διάταξης νόμου ή γενικής αρχής.

Τούτων δοθέντων και δεδομένου ότι στο μεταξύ εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 2254/2018, 2620/2018, 2255/2018, 2251/2018 και 2434/2018 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, επί αιτήσεων αναίρεσεων με παρόμοιο αντικείμενο, που αφορούσαν επιδικασθείσα αποζημίωση για την ψυχική οδύνη συγγενών άλλων θυμάτων των πυρκαγιών της 24ης Αυγούστου 2007, όπου κρίνονται τα ίδια νομικά ζητήματα, και οι οποίες απέρριψαν τους ισχυρισμούς μας. Κατά δε τη συζήτηση των σχετικών αιτήσεων αναίρεσεων, η σύνθεση του Δικαστηρίου εξέφρασε την άποψη περί της ανυπαρξίας αντίθετης νομολογίας

και ετέθη θέμα απαραδέκτου των ασκηθέντων αναιρέσεων. Τα αυτά άλλωστε αναφέρονται και στο υπ' αριθμ. 4353/20-11-2017 Πρακτικό Συνεδριάσεως της Τριμελούς Επιτροπής του Δικαστικού Γραφείου Πατρών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Άρθρα 5,6 και 7 του Ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» - Φ.Ε.Κ. Α' 324), όπου αποφασίζεται η μη άσκηση αίτησης αναιρέσης κατά αντίστοιχης απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Επειδή η υπ. αριθμ. Α205/2019 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Πατρών δεν υπόκειται παραδεκτώς σε αίτηση Αναίρεσης κατά την παρ. 3 του άρθρ. 53 του π.δ 18/89 (όπως ισχύει από 22-12-2016 μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 15 παρ. 2 του Ν.4446/2016), καθόσον δεν υφίσταται αντίθεση αυτής με την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου Δικαστηρίου ή ανέκκλητη απόφαση Διοικητικού Δικαστηρίου. Επιπλέον δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 2 του Ν. 3900/2010, διότι δεν πρόκειται περί αποφάσεως Διοικητικού Δικαστηρίου που κρίνει διάταξη τυπικού νόμου αντισυνταγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετική διαταξη.

Επειδή τυχόν άσκηση Αναίρεσεως δεν πιθανολογείται ότι θα ευδοκιμήσει, αν λάβουμε υπόψη και την πρόσφατη ως άνω νομολογία του ΣτΕ επί αιτήσεων αναιρέσεων με παρόμοιο αντικείμενο, αλλά αντιθέτως θα οδηγήσει σε περαιτέρω επιβάρυνση της Π.Δ. Ελλάδος με τόκους και δικαστικά έξοδα, αλλά και σε άσκοπη επιβάρυνση των Διοικητικών Δικαστηρίων με τη συζήτηση υπόθεσης, της οποίας η έκβαση προδήλως θα αποβεί εις βάρος της Π.Δ. Ελλάδος.

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ – ΓΝΩΜΟΔΟΤΩ

Ότι η Π.Δ. Ελλάδος (Π.Ε. Ηλείας) δεν πρέπει να ασκήσει το ένδικο μέσο της Αναίρεσης Ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας (ΣτΕ) κατά της υπ. αριθμ. Α205/2019 τελεσίδικης απόφασης του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου Πατρών (Α' Τριμελές).

Κατόπιν των παραπάνω εισηγούμαστε :

Μετά τα ανωτέρω προτείνεται η μη άσκηση του ενδίκου μέσου της αναιρέσης κατά της υπ' αριθ. Α205/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας).

Η Οικονομική Επιτροπή αφού άκουσε τον Πρόεδρο και τους λοιπούς ομιλητές που ανέπτυξαν τις απόψεις τους επί των ανωτέρω, κατόπιν διαλογικής συζήτησης και λαμβάνοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις των άρθρων 156, 175, 176, 177, 184 & 225 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ.87Α'/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» περί Σύστασης και Συγκρότησης Περιφερειών, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 5 του ν.4071/2012 «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση, Ενσωμάτωση οδηγίας 2009/50/ΕΚ».
- Τις υπ' αριθμ. 88897/18-05-2018 (ΦΕΚ 2070/Β'/07-06-2018) και 165633/8-8-2017 (ΦΕΚ 2953/Β'/29-8-2017) αποφάσεις του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου περί τροποποίησης – συμπλήρωσης του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με τις οποίες τροποποιείται – συμπληρώνεται η υπ' αρ. 248595/27-12/2016 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου «Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (ΦΕΚ 4309/Β'/30-12-2016).
- Το άρθρο 26 του ν. 4024/2011 9 ΦΕΚ 226/Α'/27-10-2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο – βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις, εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015».

- Την υπ' αριθμ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ. 21526/4-11-2011 εγκύκλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
- Την αριθμ. 82/2011 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σχετικά με την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 258207/3469/03.09.2019 Απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 706/τ. ΥΟΔΔ/09.09.2019) Περί «Ορισμού Αντιπεριφερειάρχων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».
- Την υπ' αριθμ. 274705/3714/19.09.2019 (ΑΔΑ:6ΛΩΔ7Λ6-ΔΓΣ) Απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας περί «Ορισμός Προέδρου και μελών της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».
- Την υπ' αριθμ. 143/2019 (ΑΔΑ:ΨΤΙΥ7Λ6-Θ3Υ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου αναφορικά με την εκλογή τακτικών και αναπληρωματικών μελών της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Την υπ' αριθμ. 2064/2019 (ΑΔΑ:63497Λ6-3ΩΟ) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Δυτικής σχετικά με την εκλογή Αντιπροέδρου της Οικονομικής Επιτροπής.
- Την υπ' αριθμ. 267572/3617/12.09.2019 Απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 3667/τ. Β' /03.10.2019) περί Αναπλήρωσης Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας.
- Την υπ' αριθμ. 281668/3810/26.09.2019 Απόφαση Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας (ΦΕΚ 3722/τ. Β' /08.10.2019) περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων οργανικών μονάδων της Π.Δ.Ε. σε Αντιπεριφερειάρχες και σε εκλεγμένους Περιφερειακούς Συμβούλους.
- Την υπ' αριθμ. πρωτ.: 324259/2486/04-11-2019 εισήγηση της Αυτοτελούς Δ/νσης Πολιτικής Προστασίας της Π.Δ.Ε. – Τμήμα Πολιτικής Προστασίας της Π.Ε. Ηλείας.

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Εγκρίνει τη μη άσκηση του ενδίκου μέσου της αναίρεσης κατά της υπ' αριθ. Α205/2019 Απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πατρών ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας, σύμφωνα και με την από 31-10-2019 Γνωμοδότηση του πληρεξούσιου δικηγόρου κ. Γεωργίου Κονταξή.

Το παρόν πρακτικό αφού συντάχθηκε, διαβάστηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως ακολούθως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ακριβές απόσπασμα από τα πρακτικά συνεδριάσεων της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας
Δυτικής Ελλάδας.

Η Γραμματέας

Βασιλική Τσούμα